

Nordfjella og Fjellheimen villreinnemnd

Statens vegvesen
Region sør
Postboks 723 Stoa
4808 ARENDAL

Deres ref.:
KVU Gol-Voss
Morten Ask

Deres dato:

Vår ref.:
18-N/16pak

Vår dato:
29.08.2016

HARDANGERVIDDA / RV. 7 - NORDFJELLA

Villreinnemnda for Nordfjella og Fjellheimen er med i samarbeidsgruppa for KVU rv.7/rv.52, noe vi setter pris på. Vi har sett behovet for å komme med et skriftlig innspill, da det oppleves at villreinargumentet blir brukt på mange måter i denne saken, der ting som blir sagt muntlig i møtene iblant drukner i den store sammenhengen eller blir brukt feil av andre parter i ettertid.

Hardangervidda- og Nordfjella villreinområde utgjorde i sin tid et sammenhengende villreinområde der dyra for den nordlige delen sitt vedkommende fant noe av landets rikeste sommerbeiter i botnene rundt Hardangerjøkulen, botnene rundt Hallingskarvet og Aurland vestfjell. Vinterbeitene i denne delen av fjellområdet ligger først og fremst på lavere bremmer mot Hardanger-fjorden og Sognefjorden i vest, samt området øst for Bergsmulen og bremmene rundt Hallingskarvet i øst.

Da Bergensbanen ble åpnet i 1909, bidro dette til fjellområdet ble delt i to, og etter hvert som vår tids villreinforvaltning tok form, forvaltet gjennom to administrativt forskjellige villreinområder. Rv. 7 ble åpnet offisielt i 1928, men det var først etter at vinterbrøytingen kom i gang, i første halvdel av 1970-tallet, vi fikk en ny barriere.

Før vinterbrøytingen var det vanlig at store reinsflokker, spesielt bukkeflokker, trakk mot jøkulområdet på seinvinteren. Samtidig visste jegerne vel hvor de skulle plassere seg for å fange opp høsttrekkene til sentralvidda, noe som også kan stadfestes gjennom en rekke fangstanlegg.

Dessverre fikk man en overpopulasjon på midten av 1970-tallet, noe som nødvendigvis førte til raserte vinterbeiter og innvandring til Nordfjella, der dyra tok seg over jernbanen, til dels på små tunneltak. Forvaltningen grep fatt i den nye situasjonen med store jaktkvoter, samjaksavtaler og utvidet jakttid. Resultatet ble imidlertid at dyra mellom Rv. 7 og Bergensbanen ble så godt som utskutt. De som ikke havnet i fryseren, fant for mesteparten vegen tilbake til sentralvidda. Forsker Terje Skogland som hadde fulgt utviklingen gjennom lang tid, uttalte at *vinterbrøyting av Rv. 7, var det alvorligste inngrepet som hadde skjedd for villrein i moderne tid*. Dersom man ikke fredet de gjenværende dyra nord for Rv. 7, kom dette området til gå ut av bruk! Dessverre fik Skogland rett, fredning kom, men dessverre for seint.

Tilsvarende hadde det også vært altfor hard avskyting på nordsiden av Bergensbanen. Her lykkes det imidlertid å bygge bestanden opp igjen, og etter at Finsetunnelen kom, er det jevnlig trekk med Dyr fra Nordfjella over tunneltaket. Så langt man vet, har de imidlertid aldri gått over Rv. 7.

Tilsvarende ser vi at rein på Hardangervidda, som nå har en villreinpopulasjon i samsvar med bestandsplanen, periodevis trekker opp mot Rv. 7, men så godt som aldri over. Pågående GPS merking av dyr på begge sider viser at Rv. 7 traseen har en nesten absolutt avvisningseffekt, noe som også gjenspeiler seg i lavbeitene som er betydelig større langs vegtraseen enn 4-5 km lenger ut. Avvisningseffekten skyldes ikke biltrafikk og brøytekanter aleine, men forsterkes av turisme, skiløypenett og ikke minst kiting som er en meget populær aktivitet i tilknytning til vegen.

Effekten av Rv. 7 med all aktivitet rundt vegtraseen er uomtvistelig når det gjelder villreins

Nordfjella og Fjellheimen villreinnemnd

trekkmuligheter. *Et tunnelalternativ som vil åpne gamle trekkveger, slik Finsetunnelen over Bergensbanen gjorde, vil være avgjørende for utnyttelse av naturlige beiteressurser, kommunikasjon og genutveksling delbestandene imellom.*

I debatten om stamvegtraseer har det vært nevnt at Hemsedal-alternativet må være like viktig for villrein som Rv. 7. Her er imidlertid situasjonen at Nordfjellas nordgrense slutter ved Rv. 52, da fjellområdet nord for vegen er et konsesjonelt tamreinområde. Vegen danner en barriere mellom restene av den europeiske fjellreinen (sjøl om den er noe oppblandet) og tamrein som har et noe annerledes genetisk materiale. Dersom myndighetene velger hemsedalsalternativet med tunnel, vil det bli behov for reingjerde langs hele traseen, noe som for øvrig vil være en fordel langs enkelte strekninger også i dag.

Med hilsen Nordfjella og Fjellheimen villreinnemnd

leder

sign.
Lars Nesse

sekretariat

Per Aksel Knudsen

Kopi til:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane v/ans. viltforvalter
Fylkesmannen i Buskerud v/ans. viltforvalter
Hardangervidda villreinnemnd
Hardangervidda villreinutvalg
Villreinutvalget i Nordfjella
Berørte fylkeskommuner